
Inhoud

	Leeswijzer	V
	Gebruikte afkortingen	IX
Deel 1	<i>Inleiding in het recht en het oplossen van een casus</i>	1
	Inhoud	3
1	Basisstructuur van het recht	9
1.1	De basisstructuur van het recht	9
1.2	Objectief en subjectief recht	9
1.3	Doel van objectief recht	10
1.4	Ordering van rechtsregels	11
1.5	Aard van rechtsregels	16
1.6	Rechtsbronnen	17
2	Staats- en bestuursrecht	20
2.1	Hoofdthema's staatsrecht	20
2.2	Kenmerken van de Nederlandse staat	20
2.3	(Bestuurs)organen van de staat	24
2.4	Overheidshandelingen (bestuurshandelingen)	29
2.5	Categorie besluiten: algemeen verbindende voorschriften (avv's)	32
2.6	Categorie besluiten: geen algemeen verbindende voorschriften	44
2.7	Wet openbaarheid van bestuur / Wet open overheid	49
2.8	Mensenrechten en grondrechten	50
2.9	Privacybescherming	54
2.10	Klagen	58
3	Civielrechtelijke thema's	62
3.1	De rechtshandeling	62
3.2	Verbindenis uit (obligatoire) overeenkomst	67
3.3	Verbindenis uit de wet	72
3.4	Vertegenwoordiging en volmacht	76
4	Strafrechtelijke thema's	78
4.1	Het eigene van het strafrecht	78
4.2	Algemene regels van materieel strafrecht	79

5	Rechtspraak	91
5.1	Definiëring	91
5.2	Kenmerken van de Nederlandse rechtspraak	91
5.3	Soorten rechtspraak	91
5.4	Rechterlijke macht	92
5.5	Kosten rechtspraak	96
6	Civiele rechtspraak	97
6.1	Rechtsbron	97
6.2	Absolute en relatieve bevoegdheid	97
6.3	Civiele procedures	98
7	Strafrechtspraak	109
7.1	Rechtsbron	109
7.2	Absolute en relatieve competentie in het strafrecht	109
7.3	Strafrechtelijke procedure	110
7.4	Mediation	110
7.5	Sepot, voorwaardelijk sepot, transactie en strafbeschikking	110
7.6	Het slachtoffer	112
8	Administratieve of bestuursrechtspraak	115
8.1	Rechtsbron – de Algemene wet bestuursrecht (Awb)	115
8.2	Absolute en relatieve competentie	115
8.3	Administratiefrechtelijke procedure voor de rechtbank – de Awb-procedure	117
9	De rechtsbijstand	121
9.1	Door de overheid gefinancierde rechtsbijstand	121
9.2	Niet door de overheid gefinancierde rechtshulp	123
10	Internationaal recht	128
10.1	Inleiding	128
10.2	Volkenrechtelijke/internationale organisaties	128
10.3	Verenigde Naties	129
10.4	Raad van Europa	130
10.5	Europese Unie	132
11	Methodiek van casussen oplossen	140
11.1	FASE I: Het bewerken van feitelijke casusgegevens	140
11.2	FASE II: Selecteren en interpreteren van de rechtsregel	141
11.3	FASE III: Rechtsregels en rechtsgevolgen toepassen op de casus	143

Deel 2	<i>Rechten en plichten in verschillende levensfasen</i>	145
	Inhoud	147
12	(Voor) de geboorte	155
12.1	(Anti)conceptie en zwangerschapsafbreking	155
12.2	Kinderloosheid	158
12.3	Zwangerschap en bevalling	160
12.4	Aangifte van geboorte	161
12.5	Uitwerking van de casus	162
13	Het kind/de jongere	164
13.1	Kind/jongere en gezin	164
13.2	Kind/jongere en wonen	203
13.3	Kind/jongere en gezondheid	206
13.4	Kind/jongere en onderwijs	210
13.5	Kind/jongere en arbeid	224
13.6	Kind/jongere en financiën	227
13.7	Kind/jongere en consumentenzaken	236
13.8	Uitwerking van de casus	238
14	De volwassene	240
14.1	Volwassene (meerderjarig) en samenlevingsvormen	240
14.2	Volwassene en huisvesting	257
14.3	Volwassene en gezondheid	299
14.4	Volwassene en arbeid	338
14.5	Volwassene en uitkering (verstrekkingen en voorzieningen)	395
14.6	Volwassene en consument	433
14.7	Volwassene en hulpverlening	462
14.8	Volwassene en rijksbelasting	475
14.9	Uitwerking van de casus	480
15	De zelfstandig wonende oudere	482
15.1	Oudere en huisvesting	482
15.2	Oudere en gezondheid	483
15.3	Oudere en arbeid	487
15.4	Oudere en uitkering (en verstrekkingen)	488
15.5	Oudere en consumentenzaken	491
15.6	Oudere en hulpverlening	493
15.7	Uitwerking van de casus	497
16	Overlijden	499
16.1	Zorg rond de stervende	499
16.2	Euthanasie en andere vormen van levensbeëindiging	501
16.3	Zorg rond de overledene	504

16.4	Nalatenschap	506
16.5	Uitkering nabestaanden	512
16.6	Uitwerking van de casus	515
Deel 3	<i>Rechten en plichten van verschillende doelgroepen</i>	519
	Inhoud	521
17	Het kind/de jongere en gedwongen hulpverlening	527
17.1	Gezinsproblematiek en gedwongen jeugdhulp	527
17.2	Gezondheidsproblematiek en dwangzorg	559
17.3	Uitwerking van de casus	560
18	De gehandicapte	563
18.1	Gehandicapte: zorg- en dienstverlening	563
18.2	Gehandicapte en vertegenwoordiging	565
18.3	Gehandicapte en arbeid	579
18.4	Gehandicapte: uitkeringen en voorzieningen	582
18.5	Gehandicapte en seksueel misbruik	584
18.6	Uitwerking van de casus	585
19	De verdachte	588
19.1	Meerderjarige verdachte	588
19.2	Minderjarige verdachte	618
19.3	Uitwerking van de casus	627
20	De vreemdeling	629
20.1	Regulier verblijvende vreemdeling	629
20.2	Asielzoeker en statushouder	653
20.3	Alleenstaande minderjarige vreemdeling	671
20.4	Handhaving	676
20.5	Illegaal verblijvende vreemdeling	680
20.6	Uitwerking van de casus	682
21	Dwangzorg bij de psychiatrische patiënt, de verstandelijk gehandicapte en psychogeriatrische cliënt	684
21.1	Verplichte zorg aan een psychiatrische patiënt	684
21.2	Onvrijwillige zorg aan de verstandelijk gehandicapte en psychogeriatrische cliënt	693
21.3	Uitwerking van de casus	703

Deel 4	<i>De professional in de zorg- en welzijnsinstelling</i>	705
	Inhoud	707
22	De juridische organisatievormen van de zorg- en welzijnsinstelling	709
22.1	Juridische organisatievormen	709
22.2	Arbeidsorganisatie zonder rechtspersoonlijkheid	711
22.3	Arbeidsorganisatie met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid	712
22.4	Arbeidsorganisatie met publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid	719
23	De juridische relaties tussen zorg- en welzijnsinstelling en medewerkers	722
23.1	Hoofdstructuur van de instelling	722
23.2	Medewerkers van de zorg- en welzijnsinstelling	722
24	De omgeving van de zorg- en welzijnsinstelling	728
24.1	Organisaties betrokken bij het tot stand brengen van zorg- en welzijnsvoorzieningen	728
24.2	Financiers van de zorg- en welzijnsinstellingen	735
24.3	Samenwerking met andere zorg- en welzijnsinstellingen	744
24.4	Patiënten-/cliëntenorganisaties	745
24.5	Beroepsorganisaties	747
24.6	Werknemersorganisaties	748
24.7	Werkgeversorganisaties	748
24.8	Overige organisaties	749
25	Kaderwetgeving voor de inrichting van de zorg- en welzijnsinstelling	751
25.1	Hulpverlening aan cliënten	751
25.2	Arbeidsomstandigheden van het personeel	758
25.3	De financiële huishouding van de instelling	762
26	De zorg- en welzijnsinstelling in bedrijf	765
26.1	Beleidscyclus	765
26.2	Beleidscyclus in de praktijk	766
Deel 5	<i>De professional in de samenleving</i>	773
	Inhoud	775
27	Problemen in de samenleving	776
27.1	Van machtsstaat naar sociale rechtsstaat	776
27.2	Professionalisering in de sociale rechtsstaat	777
27.3	De sociale rechtsstaat in de problemen	778

28	Beleidskeuzes	780
28.1	Beleidsvoorbereiding	780
28.2	Inrichting van de samenleving	783
29	Juridisch kader	786
29.1	Europees niveau	786
29.2	Nationaal	786
29.3	Instellingsniveau	787
30	Professionele beroepsuitoefening	788
30.1	Professionele standaard en professionele autonomie in balans	788
30.2	Toepassing in de praktijk	790
	Trefwoordenregister	793